

DR. PETRU GROZA ȘI VRANCEA

Horia Dumitrescu

Figură pitorească pe scena politică românească din prima jumătate a secolului al XX-lea, Petru Groza s-a născut la Băcia, în ziua de 7 decembrie 1884, în familia unui preot ortodox - Adam Groza. A urmat clasele primare în localitatea natală, iar cele secundare la Coștei, Lugoj și Colegiul Maghiar Reformat din Orăștie¹. Între anii 1903 - 1905 a studiat la Facultatea de Drept și Științe Economice din Budapesta. Din anul 1905 își continuă studiile la Berlin, apoi la Facultatea de Drept Comercial și Economie Politică din Leipzig.

În 1907 obține doctoratul în Științe Juridice cu distincția *magna cum laudae*.

Întors în țară, a practicat avocatura în Lugoj, apoi în Deva. A fost membru laic al Sinodului Mitropoliei Sibiului din 1911 până când a murit.

Carierea politică o începe în Partidul Național Român, unde are ocazia să fie alături de liderii mișcării naționale a românilor din Ardeal: Gheorghe Pop de Băsești, Ștefan Cicio - Pop, Alexandru Vaida - Voevod, Vasile Goldiș, Iuliu Maniu ș. a.

Pe 18 noiembrie / 1 decembrie 1918 a participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, fiind, alături de Miron Cristea – episcopul Caransebeșului, Iuliu Hossu – episcopul Gherlei, Aurel Vlad, Aurel Lazăr, Silviu Dragomir etc., unul din oratorii de pe numeroasele tribune care, după încheierea ședinței din Sala Unirii,

¹ Petru Groza s-a opus desființării Colegiului Maghiar Reformat din Orăștie până în anul 1927, deși aici au învățat miniștri ori personalități cu funcții de răspundere în România Mare: Aurel Vlad, Victor Bontescu, Vasile Osvadă, Romulus Boilă etc.

vesteau celor peste 100.000 de oameni istorica hotărâre de reîntregire a țării ².

La alegerile parlamentare din 2 – 6 noiembrie 1919, primele organizate pe baza votului universal, Petru Groza a fost ales deputat pe listele Partidului Național Român. În martie 1920, părăsește partidul împreună cu gruparea condusă de Octavian Goga și se înscrie în Liga Poporului care, la 17 aprilie, și-a luat numele de Partidul Poporului.

Fomațiunea politică prezidată de generalul Alexandru Averescu fusese chemată la putere de Ferdinand I, exact la 13 ani după ce Carol I îl desemnase pe Averescu ministru de Război, cu misiunea de a reinstaura în Regat ordinea ce fusese tulburată de răscoala țărănească.

La 13 martie 1920, într-o sâmbătă, cel de-al 51-lea guvern al României (cel de-al patrulea al României Mari) condus de Averescu, a depus jurământul ³.

Prin Decretul nr. 1695 din 16 aprilie 1920, Ferdinand I-a numit pe Petru Groza ministru de Stat fără portofoliu. În acel moment, Groza se afla la Cluj, ca membru al Comisiei de lichidare a Resorturilor Comunicații, Aprovizionare și Lucrări Publice ale fostului Consiliu Dirigent, Comisie aflată „*sub presedinția jovialului bătrîn doctor Teodor Mihali, pe vremuri președinte al Clubului parlamentarilor minoritari de la Budapesta, în calitatea lui de fruntaș al Partidului Național Român*” ⁴.

O săptămână mai târziu, ministrul de Stat Groza era numit, prin Decretul Regal nr. 1834 din 23 aprilie 1920 ⁵, ministru interimar al Comunicațiilor, până la 15 mai, când se întoarce din concediu

² Ștefan Pascu, *Marea Adunare Națională de la Alba Iulia încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român*, Cluj, 1968, p. 380.

³ Dorin - Liviu Bîțfoi, *Petru Groza, ultimul burghez. O biografie*, București, Editura Compania, 2004, p. 86.

⁴ Petru Groza, *Adio lumii vechi ! Memorii*, București, Editura Compania, 2003, p. 225.

⁵ Dorin - Liviu Bîțfoi, *op. cit.*, p. 86.

generalul Gheorghe Vălleanu, „jovialul „nenea Gogu”, camarad de război al șefului său, generalul Averescu”⁶.

La sugestia lui Groza, Averescu l-a numit, după o oarecare ezitare, ministru al Ardealului (ori al Naționalităților Conlocuitoare)⁷. La cei 35 de ani, Groza era cel mai tânăr ministru al României Întregite. A avut șansa ca în acest guvern să fie coleg cu Take Ionescu (ministru al Afacerilor Străine) și Nicolae Titulescu (ministru de Finanțe).

După un an și opt luni de guvernare, generalul Averescu și-a dat demisia la 13 decembrie 1921, propunând în locul său pe generalul Constantin Coandă*, președintele Senatului⁸.

Scurta carieră ministerială îi îmbogățește lui Groza experiența de viață: „începînd și eu, cu toată tinerețea mea, să ajung la concluzia că, în definitiv, în materie de dragoste și de politică, cuvîntul de onoare nu operează întotdeauna”⁹.

Au urmat patru ani de deputație pentru fostul ministru Groza. Ales, în martie 1922, în circumscripția Deva, devine unul dintre cei 13 deputați pe țară ai Partidului Poporului (la care se adaugă doi senatori). Din cei 13 deputați, din Ardeal și Banat a fost ales numai unul: tânărul Petru Groza.

Eroul din alegeri se lansează cu mare succes și în afaceri. Acumulează moșii, fabrici, bănci, magazine, hoteluri, cinematografe, mori, uzine de electricitate și izvoare de ape minerale¹⁰. E prezent în 45 de consilii de administrație și se bucură de respectul finanțistilor și al oamenilor de afaceri.

⁶ Petru Groza, *op. cit.*, p. 235.

⁷ Dorin - Liviu Bîțfoi, *op. cit.*, p. 87.

* Generalul Constantin Coandă a fost președintele Senatului între 22 iunie 1920 - 22 ianuarie 1922, 8 iulie - 10 august 1926 și 16 noiembrie 1926 - 5 iunie 1927

⁸ Ion Mamina, Ioan Scurtu, *Guverne și guvernanți (1916 - 1938)*, București, Editura Silex, 1996, p. 41.

⁹ Dorin - Liviu Bîțfoi, *op. cit.*, p. 90.

¹⁰ *Ibidem*, p. 94.

Între 1923 și 1926 - când se retrage din afaceri pentru un nou mandat de ministru - este ales neîntrerupt președinte al UGIR-ului, cea mai puternică organizație a industriașilor români.

La 30 martie 1926, după patru ani de guvernare liberală, se instituie cel de-al doilea guvern Averescu (30 martie 1926 - 4 iunie 1927). Prin Înaltul Decret 1.702 din aceeași zi, Groza a fost numit „*la departamentul lucrărilor publice*”, funcție din care a fost înlocuit de Constantin Meissner, el rămânând în guvern ca ministru de Stat ¹¹. În alegerile din mai și iunie 1926, va ieși din nou deputat al Partidului Poporului, iar tatăl său, preotul Adam Groza, este ales, la rândul său, senator ¹².

Acestea sunt alegerile care i-au oferit prilejul lui Nicolae Iorga să publice în „*Neamul Românesc*” articolul „*Fripturiștii*” în care aprecia că în România politica se făcea în funcție de mirosul de friptură ¹³.

La sfârșitul lunii în care Parlamentul României, în cadrul unei ședințe festive, aniversase 50 de ani de la proclamarea Independenței de Stat, focșănenii au trăit un eveniment rămas, până în prezent, unic în analele locale: inaugurarea a două unități de învățământ (Școala Comercială și Școala Normală) și punerea pietrei fundamentale la Ateneul Popular „*Maior Gheorghe Pastia*” ¹⁴.

Autoritățile locale au acordat o atenție specială acestui eveniment. Primarul orașului Focșani, Neculai Al. Constantinescu ¹⁵ a

¹¹ Ion Mamina, Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 57.

¹² Dorin - Liviu Bîțfoi, *op. cit.*, p. 98.

¹³ Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *Istoria Românilor în secolul XX (1918 - 1948)*, București, Editura Paideia, 1999, p. 168.

¹⁴ Vezi Horia Dumitrescu, Ionuț Iliescu, *29 mai 1927. Punerea pietrei fundamentale la Ateneul Popular „Maior Gheorghe Pastia”*, în *Cronica Franței*, vol. V, coordonator: Horia Dumitrescu, Focșani, Editura Pallas, 2006, p. 95 - 102.

¹⁵ **Neculai Al. Constantinescu** . Primar al Focșanilor între 19 aprilie 1926 - 28 octombrie 1927, 2 ianuarie - 31 mai 1931 și 11 iunie 1932 - 5 decembrie 1933 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *Primarii din Focșani între anii*

trimis Adresa nr. 6.429 din 24 mai 1927 tuturor notabilităților, prin care le invita să ia parte la eveniment, comunicându-le, totodată, programul festivităților: inaugurarea Școalei Comerciale (ora 9 dimineața), punerea pietrei fundamentale la „*Ateneul Popular Maior G. Pastia*” (ora 10 dimineața) și inaugurarea Școalei Normale de Învățători (ora 11 dimineața)¹⁶.

Cu aproape o săptămână înainte de eveniment, se anunțase prezența la Focșani a mai multor miniștri: Constantin Garoflid - Agricultură și Domenii, Octavian Goga - Interne, Ion Petrovici - Instrucțiune Publică, Vasile Goldiș - Arte și Culte și Mihail Berlescu - Industrie și Comerț¹⁷.

În delegația guvernamentală a fost prezent și Petru Groza, care lua pentru prima dată contact cu Vrancea și oamenii săi.

De altfel, din delegație mai făceau parte ministrul Ioan Lupaș (Sănătate și Ocrotiri Sociale), subsecretarii de Stat Constantin Bucșan (Interne) - cumnatul poetului Octavian Goga - și Dimitrie Busuiocescu, secretarii generali Carp (Agricultură și Domenii) și dr. Banu (Ministerul Sănătății și Ocrotirei Sociale), dr. Bordescu și C. C. Brăescu - vicepreședinții Camerei Deputaților. Alături de ei, se aflau deputații, senatorii, prefectii și primarii din Râmnicu - Sărat, Bacău, Tecuci, autorități și personalități focșănene și vrâncene, Sfinția Sa Părintele Protoereu al județului Putna, comandantul Regimentului 10 Putna, arhitecții Simion Vasilescu și Frederich Hamel și, firește, maiorul Gheorghe Pastia, cel care, prin donația sa, făcea posibilă ridicarea acestui nou lăcaș de cultură, alături de Teatrul Comunal, inaugurat la 21 noiembrie 1913.

Orașul Focșani „*prezenta aspectul unei zile mari prin ornarea tricolorului românesc pe zidurile acestui bătrân oraș al Unirei*”¹⁸.

1862 - 1937, în *Cronica Vrancei*, vol. III, coordonator: Horia Dumitrescu, Focșani, Editura Pallas, 2002, p. 221).

¹⁶ Arhiva Muzeului Vrancei (în continuare se va cita: A. M. Vn.), inv. nr. 34.497.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ „*Rampa*”, Anul XII, No. 2882, Luni 6 iunie 1927, p. 3.

Prezența vrâncenilor la acest moment solemn a fost impresionantă: „*încă din vreme se adunase în Piața Libertății, în fața Ateneului, a Catedralei „Sf. Ioan” și a grădinei Publice o mulțime imensă, venită să asiste la actul punerii pietrei fundamentale a Ateneului Popular „Maior Gh. Pastia”*”¹⁹.

După festivități a urmat banchetul de la Teatrul Comunal „Maior Gh. Pastia”. Au toastat: deputatul Ioan P. Rădulescu – Putna pentru MS Regele, prefectul Stere Costescu pentru Octavian Goga, prof. Theodor Iordănescu – directorul Școlii Comerciale - pentru ministrul Ion Petrovici, Rădulescu – Vidra și dr. Marcu Câmpeanu pentru maiorul Gheorghe Pastia. Au răspuns acestor toasturi cei trei miniștri prezenți la banchet²⁰.

O contribuție importantă în organizarea și desfășurarea solemnităților de la Focșani l-a avut Ioan P. Rădulescu - Putna – profesor de matematică, licențiat în Drept la Paris în 1900, prefect pentru o scurtă perioadă, deputat averescan -, tatăl diplomatului Savel Rădulescu.

De la Focșani, miniștrii averescani s-au îndreptat spre Soveja, unde îi aștepta „*un chef de neuitat*”. „*cu 2 lăutari la masa dată de Corpul Didactic feminin, mobilizat de către Ministerul Școalelor*”²¹.

Despre festivități, programul lui Petru Groza și al colegilor săi în Focșani și Vrancea, Ioan P. Rădulescu - Putna îi scria, la 1 iunie 1927, lui Savel Rădulescu:

„*Duminică și Luni am avut aici la Focșani și în județ mai mulți miniștri anume: Goga, Petrovici, Garoflid (care s-au dus în județ la Făurei etc.), Groza, Bucșan, secretarii generali Carp (domenii), Dr. Banu (sănătate), deputații, senatorii, prefectii și primarii de la R. Sărat, Bacău, Tecuci, Dr. Bordsescu etc. etc. invitați de mine la inaugurarea școlii comerciale, a Școlii normale și punerea pietrei fundamentale la Ateneul popular făcut de Maior Pastia.*”

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ „*Universul*”, Joi, 2 iunie 1927.

²¹ Dorin - Liviu Bîțfoi, *op. cit.*, p. 105.

După inaugurare a urmat la ora 12 banchet frumos la teatru, iar la 4 plecare cu autom. [obilul] la Soveja. Am trecut la Panciu unde în piață era o mare de capete din oamenii din Panciu și comunele vecine unde a vorbit iarăși Goga și Petrovici.

Apoi la satele Răcoasa, Câmpuri, Soveja, unde sătenii au ieșit cu mic cu mare, copiii au aruncat cu flori ca și la Panciu și unde au vorbit iarăși Goga și Petrovici. La Soveja am stat pînă tîrziu.

A doua zi la 6 dim. [ineața] plecarea cu trenul Tișiței în sus, la 10 la căzătoarea Putnei o mică gustare, la 11 vizitarea Tișiței mari pînă sus, adică în partea care se aseamănă cu Elveția. Masă la 12, întoarcere la Soveja cu trenul și de acolo cu mașinile la Mărășești, de unde Miniștrii au plecat veseli la București”²².

În Gara Mărășești, miniștrii au o convorbire telefonică cu Averescu care le cerea să vină de urgență la București, întrucât Regele solicita o „destindere” sau o „regrupare în guvern”. Întorcându-se spre Goga și Petrovici „Groza le transmite mesajul, la care adaugă malișios, propria interpretare: guvernul stă să cadă. Personal, este destul de detașat și nici nu încearcă măcar să-și mascheze „satisfacția cinică” de a-și vedea colegii în situația în care se aflase el însuși atunci când fusese destituit de la Ministerul Lucrărilor Publice”²³.

Întorși din Vrancea, miniștrii averescani vor avea parte la București de o surpriză neplăcută: general Averescu „un om simplist și nicidecum un om politic, dar care era un om foarte cinstit”²⁴, în urma eșecului de a forma un guvern de uniune națională, este înlocuit cu prințul Barbu Știrbei, cumnatul lui I. I. C. Brătianu, care formează un guvern de tranziție.

După noua experiență ministerială, Petru Groza a hotărât: „Mă retrag în bîrlogul meu din Transilvania și voi chibzui un an, doi,

²² Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond Savel Rădulescu, dosar nr. 174, f. 90 verso - 91.

²³ Dorin - Liviu Bîțfoi, *op. cit.*, p. 106.

²⁴ Petru Groza, *op. cit.*, p. 237.

șapte, cît va fi necesar, pentru a mă lămuri asupra drumului de apucat”²⁵.

Reîntors la Deva, Petru Groza a considerat că a sosit momentul să-și ridice o casă „*ceva tradiționalist, pe gustul unui dac de la poalele Retezatului. Dar o casă mare, emblemă a situației sale înfloritoare, înălțată chiar la poalele Cetății Deva, pe strada Avram Iancu*”²⁶.

La recomandarea lui Goga, pentru proiectul casei, Petru Groza l-a angajat pe Horia Creangă, nepotul marelui povestitor, de curând întors de la Paris, unde, împreună cu soția sa, Lucia Dumbrăveanu (nepoată a lui Barbu Ștefănescu Delavrancea), își luase diploma la Beaux - Arts²⁷.

În 1929, când se încheie lucrările la noul său domiciliu, izbucnește marea criză ce va dura până în 1933. Noua locuință era absolut necesară pentru familia sa: două fete Lucia (născută la 29 decembrie 1916) și Maria sau Mia (1 septembrie 1918) și trei băieți: Petru (7 februarie 1921), Octavian (18 martie 1923) și Liviu (1 decembrie 1925)²⁸.

Petru Groza revine pe scena politică internă pe 8 ianuarie 1933, când fondează la Deva, Frontul Plugarilor al cărui președinte este ales la 8 noiembrie 1933.

În localitatea natală a lui Petru Groza, pe 24 septembrie 1935, a fost semnat acordul pentru înființarea Frontului Popular Antifascist între MADOSZ și Frontul Plugarilor, ambele formațiuni fiind satelite ale comuniștilor.

Trei luni mai târziu (6 decembrie 1935), cele două partide, împreună cu Blocul Democratic și Partidul Socialist, s-au întrunit la Țebea, unde, sub gorunul lui Horea și la mormântul lui Avram Iancu,

²⁵ Dorin - Liviu Bîțfoi, *op. cit.*, p. 122.

²⁶ *Ibidem*, p. 123.

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ *Ibidem*, p. 125.

au încheiat un Acord prin care se angajau să lupte în comun împotriva pericolului fascist.

În următorii ani, formațiunea lui Petru Groza a rămas în umbra Partidului Comunist.

În 1943, participă la crearea Frontului Patriotic Antihitlerist. Pe 20 iunie 1944, a susținut formarea coaliției Blocului Național Democrat între PNT, PNL, PSD și PCR.

Petru Groza a revenit în prim - planul scenei politice românești după lovitura de stat de la 23 august 1944.

În cel de-al doilea guvern condus de generalul de Armată Constantin Sănătescu (4 noiembrie - 6 decembrie 1944) și în guvernul prezidat de generalul de Corp de Armată adjutant Nicolae Rădescu (6 decembrie 1944 - 28 februarie 1945), Petru Groza a deținut vicepreședenția Consiliului de Miniștri.

La 6 martie 1945, Petru Groza era instalat în fruntea celei dintâi formațiuni guvernamentale pro – comuniste din istoria României ²⁹. A doua zi a avut loc la București o întrunire confidențială în cadrul căreia s-a hotărât „*comunizarea României*” potrivit unui plan de trei ani cu impunerea „*instituțiilor comuniste*”, conform altor două proiecte, de câte cinci ani. „*Planul*” cuprindea zece puncte, între care: reforma agrară, cu „*ruinarea moșierilor*” și desființarea micilor gospodării țărănești și „*absorbirea lor în sistemul colectivist*”, „*curățirea aparatului de stat*”, abdicarea Regelui și „*suprimarea partidelor istorice, prin arestarea, uciderea și răpirea membrilor lor*” ³⁰.

La începutul aceluiași an, în Vrancea, reprezentanții Frontului Plugarilor ocupau funcții de primar și ajutor de primar doar în opt localități:

²⁹ Ion Scurtu, Gheorghe Buzatu, *op. cit.*, p. 492.

³⁰ Dinu C. Giurescu (coord.), *Istoria Românilor*, vol. IX, *România în anii 1940 – 1947*, București, Editura Enciclopedică, 2008, p. 556.

Nr. crt.	Localitatea	Primar	Ajutor de primar
1	Păncești	Gh. I. Smeu	Ion E. Gurămultă
2	Florești	-	C. Constantin Moise
3	Spulber	Vasile Caba	Ion G. Rusu
4	Scurta	Constantin Balaban	Valeriu Nica
5	Anghelești	Gh. Mihai	C tin Vlad
6	Păunești	-	Neculai Tiliță
7	Mărășești	Tanasache Popescu	-
8	Vărsătura	Ion V. Lădaru	Gh. Alex. Nica 31

Începând cu luna martie, numărul primarilor reprezentând formațiunea politică al cărei președinte era primul – ministru, va crește spectaculos.

În vara anului 1945 liderii Frontului Plugarilor din Vrancea au adresat invitația lui Petru Groza de a veni la Focșani și a conduce lucrările Congresului lor județean.

Acesta a avut loc, vineri, 20 iulie 1945. Președintele Organizației Putna a Frontului Plugarilor, Nicolae Duman „*deschide congresul, dând cetire telegramelor primite dela prietenul Prim Ministru dr. P. Groza Președinte al Frontului Plugarilor și dela Dl. Ministru Ralea, în care mulțumesc congresiștilor pentru invitațiunile primite și prin care își exprimă regretul de a nu putea lua parte la congres, urând spor la muncă congresiștilor*”³².

³¹ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Vrancea (în continuare se va cita: S. J. A. N. Vn.), fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 56 / 1945, f. 1.

³² „Zorile”. Organ de luptă democratică, Anul I, Nr. 31, Luni 30 iulie 1945, p. 4.

Prin Raportul telegrafic nr. 7020 din 20 iulie 1945, prefectul de Putna informa Ministerul Afacerilor Interne că la 91 primării urbane și rurale funcționau un primar social – democrat în Focșani și 90 de primari din partea Frontului Plugarilor³³. Recomandarea Ministerului Afacerilor Interne era să se procedeze la o repartitie mai echitabilă a primarilor, membri ai celor cinci grupări politice existente în județul Putna și reprezentate în guvern. Șefii grupărilor politice putnene reprezentate în guvernul Groza au fost convocați de prefect în două ședințe succesive pentru a ajunge la un acord în această privință. Neputându-se ajunge la o înțelegere, prefectul a procedat din oficiu la o repartizare, împărțind pentru cele cinci grupări politice câte 16 primari. Astfel, s-au făcut următoarele numiri pentru reprezentanții Frontului Plugarilor: în Plasa Adjud (23 comune): Orbeni – ajutor de primar; în Plasa Focșani (17 comune): Jorăști – ajutor de primar; în Plasa Odobești (13 comune): Câmpineanca – primar. În Plasele Năruja (9 comune) și Vidra nu s-au făcut schimbări³⁴. „Norma după care am ales aceste comune, - preciza prefectul – a fost de a înlocui primarii cari nu corespundea [u] acestei demnități, care se făcuseră vinovați de fapte incorecte, sau cari nu mai erau în asentimentul populației. Am propus d-lor Șefi de grupări politice să verifice la fața locului faptul că nouile numiri sunt în asentimentul populației, dar D-lor au refuzat aceasta, limitându-se de a expedia telegrame de protest”³⁵. Pe baza adreselor Partidului Comunist și Frontului Plugarilor sau „pe baza unor petițiuni conținând mai multe semnături din comunele respective”³⁶, până la data de 7 septembrie 1945, prefectul a făcut numiri de primari și ajutor de primar din rândul reprezentanților celor două formațiuni politice în 15 comune: Andreiașu, Bătinești, Bârsești, Broșteni, Câmpineanca, Câmpuri, Clipicești, Ivăncești, Nereju, Satu

³³ S. J. A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 15 / 1945, f. 47 - 48.

³⁴ *Ibidem*, f. 48.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ *Ibidem*, f. 60.

Nou, Soveja, Tichiriș, Vărsătura, Cucova (primari) și Păunești (ajutor de primar)³⁷.

Către finele anului 1945, se anunțase vizita la Focșani a lui Petru Groza prilejuită de întrunirea plugărească ce urma să aibă loc în ziua de 16 decembrie 1945 în sala Teatrului Comunal „*Maior Gheorghe Pastia*”. Prin Adresa nr. 26 / 1 decembrie 1945, Frontul Național Democrat îi comunica prefectului Constantin V. Chele următoarele: „*Cu onoare vă rugăm să binevoiți a participa mâine, 2 Dec.[embrie] a. c. orele 10 dimineața la discuțiunile privitoare la organizarea primirei în orașul nostru a Dlui Prim Ministru Petru Groza la data de 16 Dec. [embrie] 1945.*

*Rugăm cu cea mai mare insistență a nu lipsi dela această consfătuire ce va avea loc la sediul FND din Str. Ștefan cel Mare 37”*³⁸.

Rezoluția subprefectului dr. Aristide Gafencu din 3 decembrie 1945: „*Am luat parte. Programul îl stabilește frontul plugarilor și Frontul Național democrat*”³⁹.

Prefectura Județului Putna comunica Preturilor Adjud, Panciu, Odobești, Focșani, Năruja și Vidra prin Adresa nr. 13680 / 11 decembrie 1945 toate obligațiile ce le reveneau cu ocazia sosirii primului - ministru în Focșani:

„Avem onoare a vă aduce la cunoștință că Duminică 16 Decembrie a. c. [1945] va sosi în Focșani Dl. Prim Ministru Dr. Petru Groza însoțit de alți membri ai guvernului, care va lua parte la întrunirea plugărească ce va avea loc în sala Teatrului Pastia din localitate.

Vă rugăm a aduce cele de mai sus la cunoștința tuturor primăriilor din plasa Dvs., spre a pune în vedere locuitorilor din comuni, spre a veni la Focșani, să ia parte cât mai mulți plugari la această întrunire.

³⁷ *Ibidem.*

³⁸ *Ibidem*, dosar nr. 56 / 1945, f. 5.

³⁹ *Ibidem.*

*Prefectul județului Putna
Avocat Const.[antin] Chele*”⁴⁰.

Deși autoritățile putnene au luat toate măsurile care se impuneau pentru vizita înaltului oaspete, totuși dr. Petru Groza nu a putut participa la întrunirea programată la Focșani.

Nu surprinde totuși faptul că Petru Groza a avut relații apropiate cu unii oameni politici vrânceni, chiar dacă aceștia nu aveau aceeași culoare politică.

Printre ei s-a numărat Vasile I. Țiroiu⁴¹, deputat de Putna, președinte al Federației Naționale a Cooperativelor Viticole și Pomicole din România, liderul Organizației Putna a Partidului Național Liberal Gheorghe Tătărescu.

Există în arhivele județene invitația pe care primul - ministru i-a adresat-o liderului liberal vrâncan:

⁴⁰ *Ibidem*, f. 6.

⁴¹ **Vasile I. Țiroiu** (n. 8 septembrie 1890, comuna Bolotești, județul Vrancea – m. 1976, București). După absolvirea cursurilor Liceului Internat „C. Negruzzî” din Iași (1901 – 1909), a urmat la Universitatea din București, Facultatea de Drept al cărei licențiat a fost (1912), fiind și cursant al facultății de Litere (Istorie și Geografie). A făcut Campania din Bulgaria (1913) și a luptat ca ofițer de front și în Războiul de Reîntregire a Neamului (1916 – 1918). Demobilizat în martie 1918, ca semn al prețuirii de care s-a bucurat în anii studenției din partea lui Simion Mehedinți, i-a fost șef de cabinet la Ministerul Instrucțiunii Publice și Cultelor în guvernul Alexandru Marghiloman (5 martie – 23 octombrie 1918). În 1920, se stabilește în Bolotești unde a fost primar (1926 – 1929) cu renunțare la salariu. Administrator al Casei de Credit a Agriculturii din județul Putna (1929 – 1933), vicepreședinte al Camerei Agricole Putna (1923 – 1936). Prefect al județului Putna (1934 – 1937). Președinte al Federației Naționale a Cooperativelor Viticole și Pomicole din România (1937 – 1947). Deputat de Putna (1945 – 1947). Președinte al Casei de depuneri și Consemnațiuni București (1947). Funcționar la Întreprinderea de Construcții din București (1949 – 1957). Se stinge din viață la vârsta de 86 de ani (Valeriu Anghel, Alexandru Deșliu, *Vocație și destin. 600 fișe – portret pentru un tablou spiritual – istoric al județului Vrancea*, Focșani, Editura Terra, 2000, p. 295 – 296).

„Domnul Dr. PETRU GROZA,
Președintele Consiliului de Miniștri

*roagă pe Domnul V. ȚIROIU, a-i face onoarea de a lua parte la
dejunul oferit în ziua de Miercuri 22 Ianuarie a. c.[1946], orele 14, la
locuința Domniei - Sale, Aleea Alexandru Nr. 1, Parcul Filipescu”⁴².*

În februarie 1946, numărul primarilor reprezentând formațiunea politică județeană condusă de Vasile Țiroiu era de 15⁴³. Prefectul de Putna, avocatul Constantin V. Chele -și el liberal - raporta telefonic, la 4 februarie 1946, inspectorului general administrativ Gheorghe H. Glod, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, numărul primarilor pe care îi aveau partidele politice care colaborează în guvern: Frontul Plugarilor - 55, Partidul Comunist - 10, Partidul Social Democrat - 8, iar Partidul Național Țărănesc Anton Alexandrescu – un singur primar.⁴⁴ Inginerul agronom Alexandru Pranischi, președintele Comitetului Județean Putna al Frontului Plugarilor, comunica prefectului, prin Adresa nr. 312 / 17 iunie 1946, despre organizarea Congresului județean și prezența la lucrările lui a primului - ministru:

*„Cu onoare vă facem cunoscut că Partidul nostru ține la data
de Duminică 7 Iulie a. c.[1946], un mare congres, la care, după
comunicarea Comitetului Central al F. P., vor lua parte mai multe
persoane sus puse, în Frunte cu Dl. Dr. Petre Groza -
Prim - Ministrul.*

*Socotind că primirea înalților oaspeți privește onoarea
întregului județ și interesează pe toate organizațiile politice locale, vă
rugăm, în calitate de Șef al Județului, a lua următoarele măsuri:*

⁴² S. J. A. N. Vn., fond personal Vasile I. Țiroiu, dosar nr. 22 / 1946, f. 1.

⁴³ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 16 / 1946, f. 6.

⁴⁴ *Ibidem*.

1) *A cere preturilor din județ să ordone comunelor ca ele să organizeze o cât mai largă participare a întregii populații județene la această impunătoare manifestație, insistându-se în deosebi să nu lipsească cei împroprietăriți, fiind știut că la acest Congres vor fi repartizate primele titluri de proprietate de însuși Dl. Prim - Ministru.*

2) *A pune în discuție în cea dintâi ședință a Consiliului Politic Județean chestiunea primirii și găzduirii Membrilor Guvernului, participanți ai congresului”⁴⁵.*

Data stabilită pentru Congresul județean al Frontului Plugarilor a coincis cu începutul campaniei electorale în județul Putna.

S-a constituit „*în deplină solidaritate și armonie*”⁴⁶ Comitetul Electoral Județean, care avea ca scop „*pregătirea, îndrumarea și efectuarea alegerilor*”⁴⁷. El era format din reprezentanții organizațiilor politice locale din Blocul Partidelor Democratice. Președinte: Vasile Țiroiu, iar secretar general, profesorul Hacic Boos (Partidul Național Țărănesc Alexandrescu). Ca membri figurau: ministrul Gheorghe Vlădescu – Răcoasa, având ca supleant pe inspectorul general Ion Stavarache (P. N. P.), inginerul agronom Alexandru Pranischi (Frontul Plugarilor), Gheorghe Stanciu (P. C. R.), Gheorghe Savin (Comisia Sindicală Locală), Petre Mironescu – Mera, secretar general în Ministerul Educației Naționale (P. S. D.), Cartageana Irodeanu (Federația Democrată a Femeilor)⁴⁸.

Presa locală nu a ascuns faptul că prezența primului - ministru „*vine să încununeze începutul campaniei electorale în județul nostru*”⁴⁹.

⁴⁵ *Ibidem*, dosar nr. 19 / 1946, f. 26.

⁴⁶ „*Facla Putnei*”. Gazetă independentă, Anul I, Nr. 6, Focșani 9 iulie 1946, p. 1.

⁴⁷ „*Zorile*”. Organ de luptă democratică, Anul II, Nr. 72, Duminică 7 Iulie 1946, p. 3.

⁴⁸ „*Facla Putnei*”. Gazetă independentă, Anul I, Nr. 6, Focșani 9 iulie 1946, p. 1.

⁴⁹ „*Zorile*”, Organ de luptă democratică, Anul II, Nr. 72, Duminică 7 Iulie 1946, p. 3.

Cum era și normal, ea a acordat o atenție deosebită prezenței lui Petru Groza în orașul de pe Milcov.

În editorialul „*Un înalt oaspete*”, ziarul „*Zorile*” prezenta personalitatea lui Petru Groza și realizările guvernului său:

„Primim Duminică vizita unui înalt oaspete: a D-lui Dr. Petru Groza, președintele guvernului român. Distinsa figură ardeleană vine pentru prima dată în orașul nostru, la locul și la punctul unde s'a făcut prima unire - cauza unirii celei mari. Pentru noi - pașnici locuitori ai orașului Unirii, așa de sărac în întâmplări - sosirea D-lui prim ministru capătă proporțiile unui mare eveniment. D-nul prim ministru Groza - reprezintă și pentru noi Putnenii o „speranță”. Speranța că D-sa după ce a realizat întregul program ce și-a propus și anume: recâștigarea Ardealului de Nord, restabilirea relațiilor cu marile națiuni unite, refacerea economică a țării, reforma agrară, etc, va trece - după ce bătălia alegerilor va fi câștigată - la o nouă muncă în vederea definitivării restului de program - și care constă în esență în refacerea totală a vieții noastre economice. Încrederea în D-sa este fără reticențe, este totală. D-l Dr. Groza, prezidează un guvern - care vine după 6 Martie 1945, dată epocală în țara noastră, pentru că marchează în istoria țării noastre instaurarea unor vremuri noi. La 6 Martie s'a produs la noi o adevărată revoluție socială, când puterea a trecut efectiv în mâinile claselor producătoare.

Ea a fost smulsă din mâinile acelor care exploatau în mod nemilos munca.

De aceia, noi Focșănenii ne întoarcem cu fața deschisă către D-sa; plini de bucurie și de încredere în puterea-i de muncă, în dorința-i de a face numai bine, în iubirea-i desăvârșită pentru țară, îi strigăm din toată inima:

Bine ați venit în mijlocul nostru”⁵⁰.

Ministrul Naționalităților Minoritare, profesorul universitar Gheorghe Vlădescu - Răcoasa⁵¹, vrâncean de origine, semna, în

⁵⁰ *Ibidem*, p. 1.

„*Facla Putnei*”, editorialul „*Bine ați venit, d-le Dr. Petre Groza, prim ministru al plugărimii și al muncitorimii înfrățite*”:

„*Putna își îmbracă azi, Duminecă 7 Iulie cor., haina de sărbătoare; iar vrednicii ei fii, la chemările de trâmbiță și de buciom, vor ieși cu cântece, cu flori, cu urale în întâmpinarea marelui lor oaspete, d. Dr. Petru Groza, prim - ministru al plugărimii și al muncitorimii înfrățite.*

Norodul de plugari, de muncitori, de intelectuali, de pe ogoare, din fabrici, din magazine, din birouri și laboratoare, din munții, din podgoriile și din câmpiile Putnei vor aduce, în atmosfera de sărbătoare și'n freamăt de viață nouă ce înviorează natura și omul, omagiul de recunoștință marelui conducător al Țării Românești.

Concetățenii mei dragi vor dovedi cum știu să primească și să cinstească pe Primul - Ministru al țării, care prin fapte epocale și istorice, s'a ridicat la dragostea, stima și recunoștința întregului popor, manifestând entuziast: pentru Petre Groza și defilând, în chip simbolic, în valuri clocotitoare ca niște talazuri ale unei largi mări.

Prieten din anii întunecați ai persecutării omului și ideii, ministru în guvernul pe care'l prezidează cu atâta demnitate și înțelepciune, am suferit în comun și am simțit împreună întreaga dramă a unei războiu crâncen, distrugător de vieți și de bunuri.

⁵¹ **Gheorghe Vlădescu - Răcoasa** (n. 1895, comuna Răcoasa, județul Vrancea - m. 1975, București). Sociolog, economist și om politic. Profesor universitar la București, colaborator al sociologului Dimitrie Gusti. Vicepreședinte al Institutului Internațional de Sociologie din Paris (1937 - 1946). Titular al Ministerului Minorităților (din 13 noiembrie 1944 - Ministerul Naționalităților Minoritare) în cel de-al doilea guvern condus de generalul de Armată Constantin Sănătescu (4 noiembrie - 6 decembrie 1944) și în guvernul prezidat de generalul de Corp de Armată adjutant Nicolae Rădescu (6 decembrie 1944 - 28 februarie 1945). În guvernul Petru Groza, profesorul Vlădescu - Răcoasa a fost numit subsecretar de Stat al Președintelui Consiliului de Miniștri pentru Naționalități (6 martie 1945 - 30 noiembrie 1946). Președinte de onoare al Organizației Putna a Partidului Național - Popular. Ambasador al României la Moscova (1948). Lucrări: „*Politica și dreptul în Renaștere*”; „*Schiță istorică a sociologiei românești*”.

În acești ani, când forțele brutale ale fascismului au coborât omenirea sub pragul uman, d. dr. Petre Groza nu s'a predat inamicului democrației, ci a pășit fără teamă, în umbra celulei și a înfruntat, bărbătește toate primejdiile, toate umilințele, toate maltratarile, dând probe de o rară frumusețe politică de conștiinciozitate și de sacrificiu.

Neclintit pe poziția noastră, în vârful căruia fâlfâia drapelul libertăților, a suferit discret, într'o vreme când atâția se înghesuiau la declarații de dreapta.

Și când forțele luminoase ale democrației, purtătoare de civilizație și progres, au învins forțele retrograde ale întunerecului, luptătorul dârz de ieri a devenit pionerul și realizatorul năzuinșilor plugărimii și ale muncitorimii.

Fortiter in re, naviter in modo - tare în fapte, blând în formă, acest mare luptător ardelean și conducător al țării, după ce a șters, alături de noi, lacrimile și-a alinat suferințele poporului, s'a pus pe muncă, reușind să înfăptuiască înfrățire între muncitori, țărani și intelectuali; să realizeze reforma agrară, prin care s'au luat moșiile dela boeri și s'au dat țăranilor, care le muncesc din moși - strămoși; să facă din România, prima țară din Europa refăcută după război, să alipească pe vecie Ardealul de Nord de țara noastră și drepturile României să fie consfințite la conferința dela Paris.

Cu atâtea realizări intrate în istorie e logic ca poporul, căruia-i luminează prezentul și-i despică viitorul într-o Românie liberă, să-și exprime atașamentul față de guvernarea dr. Petre Groza.

În numele Putnei, al cărei fiu sunt și de unde au pornit la luptă, în ilegalitate, atâția bravi luptători ai democrației, îmi îngădui de a trimite d-lui prim - ministru dr. Petre Groza, salutul de: „Bine ați venit!”⁵².

Nicolae Gafton, vicepreședintele Organizației Putna a Partidului Național - Popular, partid satelit al P. C. R., publica programul vizitei primului - ministru la Focșani:

⁵² „Facla Putnei”, Gazetă independentă, Anul I, Nr. 6, 9 Iulie 1946, p. 1.

„Evenimentul vizitei d-lui prim - ministru se va desfășura într'un cadru măreț, dar sobru.

La ora 9 a. m., vagonul ministerial va sosi în stația locală.

D. Const. Chele, prefectul județului, va ura bun sosit d-lui prim - ministru; iar primarul orașului va prezenta tradiționala pâine și sare, după care va urma prezentarea șefilor de autorități și a reprezentanților partidelor democratice.

De aci, d. dr. Groza, urmat de toți fruntașii orașului și județului, va parcurge ruta: bulevardul Gării, strada Mare către primărie, de unde va primi defilarea plugarilor, muncitorilor și intelectualilor putneni.

În piața din fața Ateneului, va avea loc un meeting, la care d. prim - ministru va face importante declarații.

Tot aci, se va desfășura festivitatea distribuirii titlurilor de proprietate, împrumuturilor.

După amiază, în sala ATENEULUI d. prim - ministru se va întreține cu intelectualii putneni și va asista la diverse serbări”⁵³.

Din motive propagandistice lesne de înțeles, înmânarea primelor titluri de proprietate a constituit principalul scop al sosirii primului – ministru la Focșani. Prin Decretul – lege din 23 martie 1945 (cinci capitole cu 26 articole) au fost expropriate 1.468.000 ha, din care au fost împărțite sătenilor (918.000 familii) 1.109.000 ha, revenind fiecareia 1,208 ha⁵⁴. În realitate, reforma agrară din 23 martie 1945 a fost o acțiune tactică a P. C. R., care, în martie 1949, va trece la colectivizarea și desființarea proprietății particulare asupra pământului.

În opinia liderului județean al Frontului Plugarilor, inginerul agronom Alexandru Pranischi, reforma agrară a fost primită „cu multă bucurie și satisfacție, țăranii văzând în marele act din Martie 1945, măsura merită să înlăture o stare nedreaptă, ce a dăinuit atâta timp. În sufletul lor poartă de veacuri convingerea că pământul trebuie să

⁵³ Ibidem.

⁵⁴ Dinu C. Giurescu, *op. cit.*, p. 556.

*aparțină aceloră, care îl muncesc, adică plugarilor a căror existență este organic și totalmente legată de el, de rodnicia gliei, udată de sudoarea plugarilor”*⁵⁵.

El sublinia și faptul că „*Țărănimea voioasă, vine astăzi să sprijine Opera Guvernului, care are drept țință lichidarea unui regim feudal, cu urmările lui nefaste în toată viața noastră și sub toate aspectele ei politic, social, economic și cultural*”⁵⁶.

La nivelul județelor, organele de aplicare a reformei agrare erau: comitetele locale comunale, cele de plasă și Comisia județeană de îndrumători. În fiecare plasă s-au înființat comisii alcătuite din președintele plasei, pretor, inginer agronom și șeful Ocolului Agricol respectiv. În vederea împărțirii titlurilor „*actul care va consfinți dreptul îndreptățitorilor asupra loturilor primite*”⁵⁷, trebuiau parcurse două faze: hotărârile organelor județene să fie trecute prin Comisia Centrală de Reformă Agrară, iar aceasta să emită deciziunile definitive, după soluționarea eventualelor contestații făcute de către părți.

La Focșani, dr. Petru Groza a sosit, venind de la Bacău, însoțit de Constantin Agiu⁵⁸ – vicepreședinte al Frontului Plugarilor și de

⁵⁵ „*Facla Putnei*”. Gazetă independentă, Anul I, Nr. 2, Focșani 28 Mai 1946, p. 3.

⁵⁶ *Ibidem*

⁵⁷ *Ibidem*

⁵⁸ **Constantin Agiu** (5 noiembrie 1911 – 19 februarie 1961). Lider comunist român. S-a numărat printre cei 271 de activiști comuniști implicați în procesul de la București (23 ianuarie – 4 iunie 1922). A fost unul din conducătorii organizației „*Ajutorul roșu*” (secție a „*Ajutorului roșu internațional*”), pe baza „*Frontului Unic Muncitoresc*”, având drept scop sprijinirea materială a deținuților politici comuniști (înființată la 23 august 1924, ea și-a încheiat activitatea în 1940). Delegat din partea Partidului Comunist din România la anumite convorbiri cu reprezentanții partidelor de guvernământ, în vederea încheierii alianței pentru răsturnarea lui Ion Antonescu și încheierea armistițiului. Unul din liderii Uniunii Patrioților, organizația antifascistă, aflată sub controlul comuniștilor (creată la 19 noiembrie 1943). Congresul general al Uniunii Patrioților din 10 – 12 ianuarie 1946 a hotărât transformarea ei în Partidul Național – Popular

Chivu Stoica ⁵⁹ - vicepreședinte al Confederației Generale a Muncii. Primit de autorități, în frunte cu prefectul Constantin Chele, de către

(P. N. P.), partid satelit al P. C. R., cu rolul de a atrage păturile mijlocii ale populației, cu precădere orășenești. Subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor (6 martie 1945 – 14 aprilie 1948) în guvernele conduse de dr. Petru Groza. Secundant al lui Petru Groza, la Frontul Plugarilor. La Congresul acestei organizații (24 – 27 iunie 1945) a prezentat Raportul politic, iar la 7 februarie 1953, la Plenara Comitetului Central al Frontului Plugarilor, dintre cei 98 de activiști prezenți - și care au votat în unanimitate pentru autodizolvare -, era citat al doilea. După ce și-a îndeplinit cu cinste sarcina încredințată, de a conduce Frontul Plugarilor la cimitirul istoriei, cu conștiința datoriei împlinite, în peisajul dominat de partidul unic al societății socialiste, a dispărut din viața politică (Victor Frunză, *Istoria stalinismului în România*, București, Editura Humanitas, 1990, p. 117; Dinu C. Giurescu, *op. cit.*, p. 373, 385, 456, 472, 533).

⁵⁹ **Chivu Stoica** (8 august 1908, Smeeni, jud. Buzău – 16 februarie 1975, București). Muncitor ceferist la Depoul Buzău, iar din 1931 – an în care devine membru al P. C. R. din ilegalitate – la Atelierele Grivița din București. A fost unul din principalii organizatori ai grevelor din 1933 alături de Gheorghe Gheorghiu – Dej, Constantin Doncea, Gheorghe Vasilichi, Vasile Bâgu și alții. Secretar al C. C. al P. C. R. (1961 – 1965, 1967 – 1969). Ministrul Industriilor (15 aprilie 1948 – 23 noiembrie 1949), ministrul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice (23 noiembrie 1949 – 31 mai 1952), vicepreședinte al Consilului de Miniștri (17 martie 1950 – 2 iunie 1952) în guvernele conduse de dr. Petru Groza. În guvernele prezidate de Gheorghe Gheorghiu – Dej a îndeplinit funcțiile de vicepreședinte (2 iunie 1952 – 20 august 1954) și prim – vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (20 august 1954 – 3 octombrie 1955). Prim - ministru al României (3 octombrie 1955 – 21 martie 1961). Președinte al Consiliului de Stat (24 martie 1965 – 9 decembrie 1967). Din acest moment, Chivu Stoica va avea un rol tot mai șters în viața de partid și de stat, până la completa sa dispariție fizică (sinucidere sau asasinat) în Spitalul de partid „Elias”. În comuna natală a construit Spitalul și Maternitatea, Căminul Cultural, Baia publică, Complexul zootehnic al C. A. P.-ului, a dispus plantarea unor suprafețe cu vie nobilă, iar în orașul Buzău a bătut primii țaruși la construcția Întreprinderii de Sârmă și Produse din Sârmă - azi „Ductil” și „Cord”, societăți cu capital străin (Gheorghe Petcu, *Județul Buzău. Legende și Istorie. Intimități ale secolelor trecute. Mistere și enigme*, volumul 2, Buzău, Editura

reprezentanții organizațiilor locale ale partidelor din B. P. D., Apărării Patriotice, U. F. A. R., Comisiei Locale Sindicale, delegații de plugari, muncitori și intelectuali progresiști, primul – ministru s-a îndreptat spre locul unde trebuia să aibă loc defilarea. În coloane nesfârșite „*au trecut, rând pe rând, plugarii, muncitorii, membrii sindicatelor muncitorești, tineretul, etc. cu entuziasm și hotărâre în ochi, pășind parcă spre o lume mai bună, o lume a adevăratei democrații. În fața d-lui prim – ministru isbucneau în puternice aclamații rămânând până departe cu privirea pironită de tribună. Această alternare, a coloanelor de plugari, muncitori și intelectuali, simboliza marea realitate a zilelor de astăzi și de mâine, a înfrățirii în luptă a acestor categorii de oameni ai muncii. Șirurile de manifestați purtau pancarte cu lozinci democratice, imense portrete ale M. S. Regelui, Generalissimului Stalin, dr. Petru Groza, Gheorghiu Dej, Romulus Zăroni, drapele naționale și ale Națiunilor Unite etc.*”⁶⁰.

S-a oficiat un serviciu religios de către un sobor de preoți, iar preoții au luat loc în tribună alături de oaspeți⁶¹. La Focșani au luat cuvântul: Soare – din partea organizației Frontului Plugarilor, avocatul Constantin Chele – prefectul județului, Stanciu – din partea Sindicatelor, prof. Boos Hacic – din partea B. P. D., Câmpeanu – șeful regionalei P. C. R. Galați, col. Teodoreanu – în numele Armatei, protoiereul V. Streche – din partea Clerului, Dobârceanu – în numele tineretului Frontului Plugarilor, țărâncă Georgeta Groza și Constantin Agiu, vicepreședinte al Frontului Plugarilor. Acesta din urmă a arătat însemnătatea pe care o are unirea plugarilor cu muncitorii din fabrici, ateliere și mine, reprezentați prin partidele muncitorești și între intelectualii cinstiți și patrioți, cu dragoste de popor. „*Am venit aici – sublinia Constantin Agiu – pentru a realiza un act măreț în cadrul reformei agrare: împărțirea titlurilor de proprietate. Însă prin*

Alpha MDN, 2008, p. 149, 155; Victor Frunză, *op. cit.*, p. 248, 361, 437, 463, 467, 472; Dinu C. Giurescu, *op. cit.*, p. 541, 551, 564, 581, 594 – 595).

⁶⁰ „*Universul*”, Anul al 63-lea, Nr. 154, Joi 11 Iulie 1946, p. 1.

⁶¹ „*România liberă*”, An III, No. 584, Joi 12 Iulie 1946, p. 4.

*reforma agrară nu s-a putut da pământ tuturor plugarilor, pentru că nu au fost terenuri suficiente de expropriat. Va trebui deci să facem fabrici pentru industrializarea produselor agricole, să creem industrii noi de cherestea etc. unde să găsească loc de muncă plugari care n-au putut obține pământ. Toate aceste le vom putea realiza rămânând strâns uniți și susținând guvernul d-lui dr. Petru Groza, în viitoarele alegeri. Dacă Maniu și Brătianu ar câștiga alegerile, plugarii s-ar întoarce înapoi la robia și la biciul moșierilor. De aceea ei trebuie să-și apere cu hotărâre drepturile și libertățile câștigate. Făcând zid în jurul guvernului, vom putea creia într-adevăr o Românie liberă, democratică și independentă”*⁶².

Toți vorbitorii „au exprimat recunoștința față de guvern pentru marile înfăptuiri și au asigurat pe d. prim ministru de tot devotamentul și sprijinul pe care-l vor da neprecupețit în viitoarele alegeri pentruca democrația să-și asigure posibilitatea de muncă liniștită în folosul țării”⁶³.

Primit cu lungi și puternice ovații, primul – ministru și-a exprimat bucuria pe care o simțea pentru marea dezvoltare pe care a luat-o în județul Putna organizația Frontului Plugarilor. Trecând în revistă realizările Guvernului, Petru Groza s-a oprit asupra reformei agrare, precizând că „N-am făcut o expropriere, ci o confiscare fără plată a pământurilor, în favoarea acelor care l-au plătit prin munca lor de secole și prin sângele vărsat pentru apărarea acestui pământ”⁶⁴.

⁶² „Universul”, Anul al 63-lea, Nr. 154, Joi 11 Iulie 1946, p. 1.

⁶³ *Ibidem*.

⁶⁴ „Jurnalul de Dimineață”, Anul VIII, No. 483, Joi 11 Iulie 1946, p. 3.

În opinia sa, înfăptuirea reformei agrare a fost cu puțință numai datorită unirii care a existat între proletariatul muncitor din uzine și mine și între plugăria muncitoare pe ogoare, evidențiind faptul că aplicarea pe teren a reformei a fost încredințată plugarilor înșiși. Petru Groza a înfierat pe aceia care căutau să acrediteze zvonul că între regele Mihai și Guvern ar fi neînțelegeri: „*Nu există, n-a existat și nu trebuie să existe nici o umbră de neînțelegere între acești factori. Suntem cu toții în slujba poporului și a destinului acestui popor, suntem astăzi la locurile unde suntem, Regele domnește liniștit, noi suntem guvern recunoscut și ducem carul Statului înainte*”⁶⁵.

Primul – ministru a adăugat că tot atât de false sunt și afirmațiile acelor care spun că ar fi un conflict între Biserică și actualul guvern: „*Nu suntem în dușmănie cu Biserica, suntem respectoși față de toate tradițiile neamului nostru și în primul rând față de Biserica strămoșească. Noi vrem să înodăm trecutul cu viitorul pe linia frumoasă a acestor tradiții. Am reprimat pe toți preoții care au păcătuit din punct de vedere politic.*

⁶⁵ „*Universul*”, Anul al 63-lea, Nr. 154, Joi 11 Iulie 1946, p. 1.

i-am iertat, pentrucă am socotit că a greși este omenesc. Vom fi însă fără cruțare dacă vor persevera în greșelile lor, pentrucă a persevera este drăcesc”⁶⁶.

Primul – ministru a respins zvonurile că Guvernul este împotriva proprietății individuale și că vrea să înființeze colhozuri: *„Ar fi o nebunie, dacă noi am dori așa ceva ... Nu vom desființa proprietatea dreaptă, dimpotrivă, o vom consolida”⁶⁷.*

Dr. Petru Groza nu a uitat să remarce meritul Guvernului de a acorda femeilor drepturi politice egale cu ale bărbaților: *„Nu putem vorbi de „voința poporului” și „votul universal” atâta vreme cât jumătate din massa acestui popor nu avea drepturi politice. Suntem convinși că femeile vor susține partidele cu adevărat democratice, acelea care vor pacea și colaborarea între oameni și între națiuni, nicidecum partidele istorice, care seamănă vrajbă și care tind spre război. În fața urnelor, instinctul sănătos al femeii va spune cui trebuie să dea votul”⁶⁸.*

Dr. Petru Groza și-a încheiat discursul declarând că viitorii parlamentari vor fi obligați să vină în fiecare lună în mijlocul populației care i-a ales, pentru a aduce certificate de la organizația respectivă că și-au îndeplinit datoria, urmând ca acei care nu și-o vor îndeplini să fie excluși⁶⁹.

Petru Groza a mulțumit pentru entuziasta primire ce i s-a făcut la Focșani de către miile de oameni veniți din tot județul, precizând, cu modestie, că *„Eu nu consider că această frumoasă manifestare o faceți de dragul meu. Eu știu că nu reprezintă altceva decât voința acestui popor care ne-a așezat acolo unde suntem și dorința acestui popor de a ne vedea mereu la datoria noastră, niciodată despărțindu-ne de el”⁷⁰.*

⁶⁶ *Ibidem.*

⁶⁷ *Ibidem.*

⁶⁸ *Ibidem.*

⁶⁹ „*Jurnalul de Dimineață*”, Anul VIII, No. 483, Joi 11 Iulie 1946, p. 3.

⁷⁰ „*Universul*”, Anul al 63-lea, Nr. 154, Joi 11 Iulie 1946, p. 1.

Cuvântarea primului – ministru a fost primită cu „ovații prelungite și entusiaste”⁷¹.

A urmat distribuirea titlurilor de proprietate, un număr din acestea fiind înmânate personal de Petru Groza; pentru împărțirea celorlalte au funcționat ghișee speciale. În după amiaza zilei de duminică, 7 iulie 1946, Petru Groza a avut o consfătuire cu intelectualii orașului, în fața cărora a făcut o amplă expunere asupra tuturor problemelor actualității românești⁷².

La lucrările Congresului județean al Frontului Plugarilor prezidat de Petru Groza, fostul prefect Vasile I. Țiroiu a adresat salutul Organizației național liberale putnene:

„Domnule Prim ministru,

În numele organizației din Putna a Partidului Național liberal, îmi revine onoarea și mulțumirea sufletească, de a vă aduce un salut de bună venire în mijlocul nostru.

Exprim acest salut cu tot respectul ce se cuvine primului ministru al Țării și șefului unui guvern, care în epoca celor mai adânci frământări și a celor mai grele cumpene, a știut să conducă astfel în cât să ferească Țara, de convulsioni sociale și de agitațiuni primejdioase, care ar fi putut să-i fie fatale și să o prăbușească.

Exprimăm acest salut cu toată recunoștința pentru șeful unui guvern democratic, care a înțeles că spre binele și salvarea Țării, revoluția socială și politică ce ne-a cuprins, trebuie parcursă nu în cadrul unui războiu civil și a unei acțiuni de dărâmare bruscă, ci într-o efortare continuă și unanimă, de armonizare, a tuturor deosebirilor, de liniștire a tuturor patimilor, de îndreptare a tuturor erorilor și de vindecare a tuturor rănilor unor nenorociți, la gloria militară și a unei așezări sociale necorespunzătoare vremurilor.

Dar în afară de acest omagiu ce se cuvine primului ministru al Țării, noi îndreptăm și un salut frățesc președintelui partidului Frontul Plugarilor.

⁷¹ Ibidem.

⁷² „Jurnalul de Dimineață”, Anul VIII, No. 483, Joi 11 Iulie 1946, p. 3.

Îl îndreptăm, fiind că partidul național - liberal, partid al micii burghezii rurale și urbane din această Țară, nu poate uita că obârșia sa izvorăște din imensa masă de mici plugari ce alcătuiesc astăzi Frontul Plugarilor.

Fie care membru al Partidului Național liberal, din sate sau din orașe, când se uită în trecutul său, își găsește patrimoniul strămoșesc în cântunele acestei țări.

Fie el negustor, funcționar al Statului sau particular, industriaș, capitalist mai mare sau mai mic, proprietar mai mare sau mai mic, el este mai totdeauna copilul sau nepotul unui umil sătean, care prin muncă, școală, hărnicie și cuminenie, a ajuns astăzi un membru al burghezimii românești, burghezime ce formează partidul național - liberal.

Și așa cum fie care om, își amintește cu drag, respectă și nu uită pe părinții săi, așa și partidul național - liberal simte o legătură sufletească, față de partidul Frontul Plugarilor, în care se încadrează astăzi sătenii rămași legați de brazda pământului.

Îi dorim pe acești săteni, să fie an cu an, tot mai mulțumiți, mai binecuvântați în munca lor, tot mai înstăriți, tot mai prosperi.

Îi dorim, proprietari temeinici pe pământul lor, buni Români, păstrători de tradiție, legați până la moarte de Patria, de Regele și de instituțiile nemuritoare ale acestei Românie, eterne pietre de temelie ale acestei Nații, înfruntând ca și în trecut, fără șovăire și fără frică de moarte, toate încercările și toate urgiile.

Iar Frontului Plugarilor, alcătuit și rezemat pe astfel de cetățeni, îi dorim să ajungă și să rămână partidul plugarilor totdeauna în slujba întregului Neam Românesc.

Ați înființat domnule Președinte acest partid în vremuri grele și aspre.

La început mic și neînsemnat, astăzi el își mărește cadrele asemenea unui fluviu.

Acest lucru se datorește și Dvoastră și necesității pe care au simțit-o acești plugari de a avea casa lor și conducătorul lor.

*Vă urăm din toată inima și Dv și partidului viață lungă și plină de fapte mari și rodnice, iar partidul național - liberal de sub conducerea Dlui Tătăărăscu se va simți totdeauna fericit să poată colabora în slujba Țării, cu un astfel de organism politic. Să trăiți!!”*⁷³.

Vizita lui Petru Groza la Focșani a fost considerată un adevărat succes de către reprezentanții noii puteri care se instalase în România. Deși era de notorietate faptul că „*este atras de femei și de un trai bun*”⁷⁴ și este „*cel mai bogat om din Transilvania*”⁷⁵, Petru Groza a rămas președintele Consiliului de Miniștri (29 noiembrie 1946) în urma alegerilor fraudate și reales în aceeași funcție (13 aprilie 1948) în urma alegerilor parlamentare din 28 martie 1948.

La 2 iunie 1952 a fost ales președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale în locul lui C. I. Parhon (eliberat din funcție la cerere) și reales la 23 – 24 ianuarie 1953.

A încetat din viață la 7 ianuarie 1958, în locul său fiind ales Ion Gheorghe Maurer.

Dr. Petru Groza a rămas singurul om de stat din epoca postbelică a țării, căruia i s-a ridicat după moarte un monument (înlăturat în martie 1990).

⁷³ S.J.A. N. Vn., fond personal Vasile I. Țiroiu, dosar nr. 21 / 1946, f. 2 - 3 verso.

⁷⁴ Raportul din 11 noiembrie 1947 al lui Adrian Holman, ministrul britanic la București în Gh. Buzatu, „*Execuția Mareșalului Ion Antonescu*”, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2009, p. 228.

⁷⁵ *Ibidem*.